

OTROKOVA PRAVICA DO
VARNIH IN DOBRIH IZKUŠENJ
V REJNIŠTVU

**OTROK KOT SUBJEKT
POSTOPKA**

Petruša Jager, Okrožna sodnica na
oddelku za družinsko sodstvo v Ljubljani

Zakonodaja

DZ: Družinski zakonik –
Ur. l. RS, št. 15/17, 21/18
– ZNOrg, 22/19, 67/19 –
ZMatR-C in 200/20 –
ZOOMTVI – določa
ukrepe za varstvo koristi
otroka za primer njegove
ogroženosti (7. poglavje);
ZIRD

ZNP-1: Zakon o
nepravdnem postopku –
Ur. l. RS, št. 16/19 -
vsebuje posebna
procesna določila
postopka za ureditev
osebnih stanj in
družinskih razmerij;

Subsidiarna uporaba
pravil ZPP- Zakona o
pravdnem postopku

Otrok

- **Otrok**, vsako človeško bitje, mlajše od 18 let, razen če zakon, ki se uporablja za otroka, določa, da se polnoletnost doseže že prej.

Otrok, v postopku pred sodiščem

Konvencija o otrokovih pravicah

- ♦ Konvencija ZN o otrokovih pravicah je močan mednarodni instrument regulacije in hkrati ogrodje vseh dejavnosti v zvezi z otroki. **Ta konvencija se v skladu z 8. členom Ustave RS uporablja neposredno.** Prednost je v tem, da izhaja iz pravic otroka, in ne iz pravic staršev in s tem omogoča, da se otrok obravnava kot subjekt v različnih pravnih razmerjih.

Otrok kot subjekt postopka

- **12. člen konvencije o otrokovih pravicah** otroka povzdigne **na raven subjekta v postopkih** in sicer“ Države pogodbenice jamčijo otroku, ki je sposoben izoblikovati lastna mnenja, pravico do svobodnega izražanja le-teh v vseh zadevah v zvezi z njim, o tehtnosti izraženih mnenj pa se presoja v skladu z otrokovo starostjo in zrelostjo. 2. V ta namen ima otrok še posebej možnost zaslišanja v kateremkoli sodnem ali upravnem postopku v zvezi z njim, bodisi neposredno bodisi preko zastopnika ali ustreznega organa, na način, ki je v skladu s procesnimi pravili notranje zakonodaje. **„Evropska konvencija o uresničevanju otrokovih pravic (MEKUOP)**, ki je bila sprejeta na podlagi 4. člena Konvencije o otrokovih pravicah je otroku dodala še **dodatno priznanje subjekta v postopku in celo v II. Poglavju zajela Procesne ukrepe za spodbujanje uresničevanja otrokovih pravic**, ki vseh **udeležencem v postopkih, kjer so vpleteni otroci celo nalaga**, da otrok, za katerega notranja zakonodaja meni, da ima dovolj razumevanja, v postopkih pred sodnim organom, ki ga zadeva, dobi in ima pravico zahtevati naslednje pravice:
 - **do prejema vseh ustreznih informacij,**
 - **da se posvetuje in izrazi svoja stališča,**
 - **da je obveščeni o možnih posledicah upoštevanja teh stališč in možnih posledicah kakršne koli odločitve.**

Zastopanje otroka v postopku

posebni skrbnik –
kolizijski skrbnik,

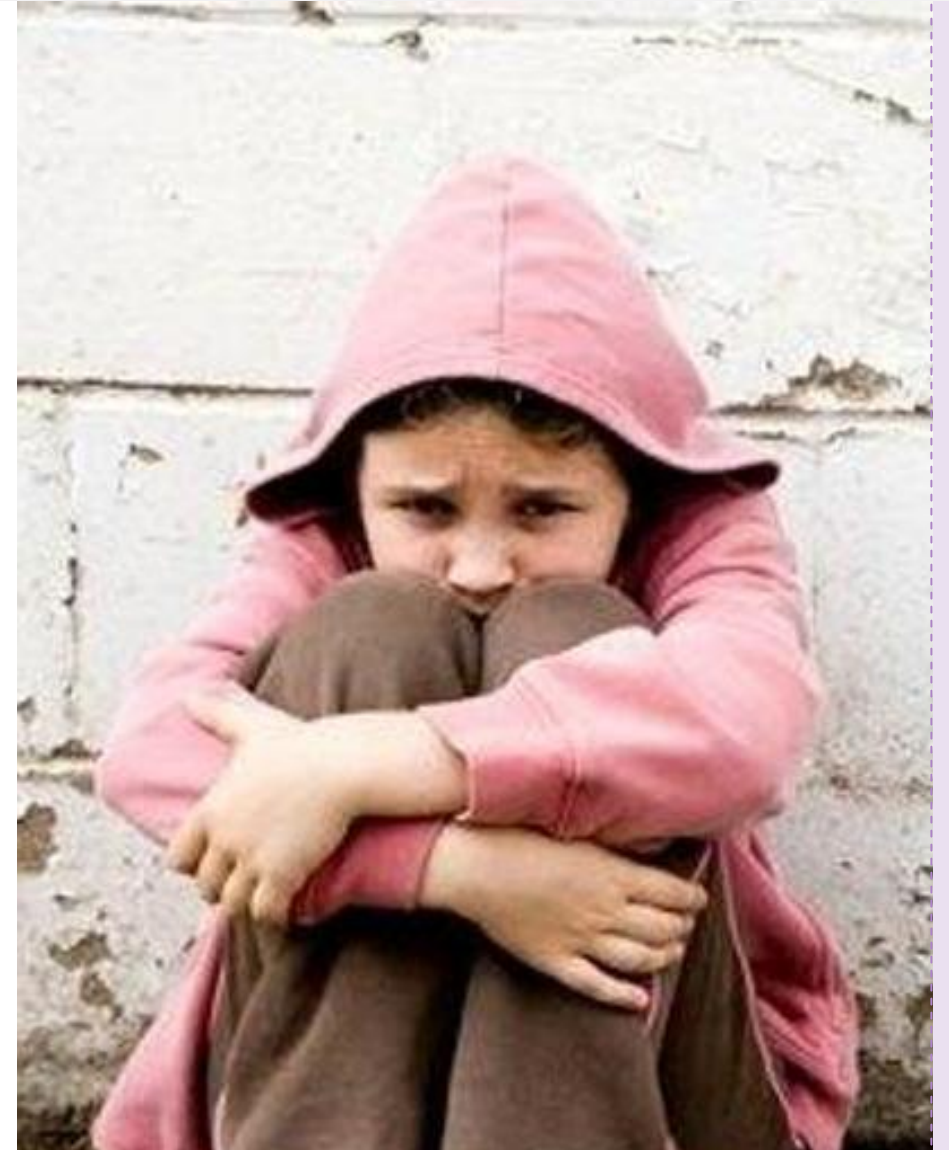
zaupna oseba,

otroku lahko posebnega
zastopnika postavi
sodišče,

otrok ima v šoli možnost
zastopanja v primeru, ko
je podan predlog za
začetek postopka zaradi
storjene kršitve (32. člen
Pravilnika o pravicah in
dolžnostih učencev v
osnovni šoli),

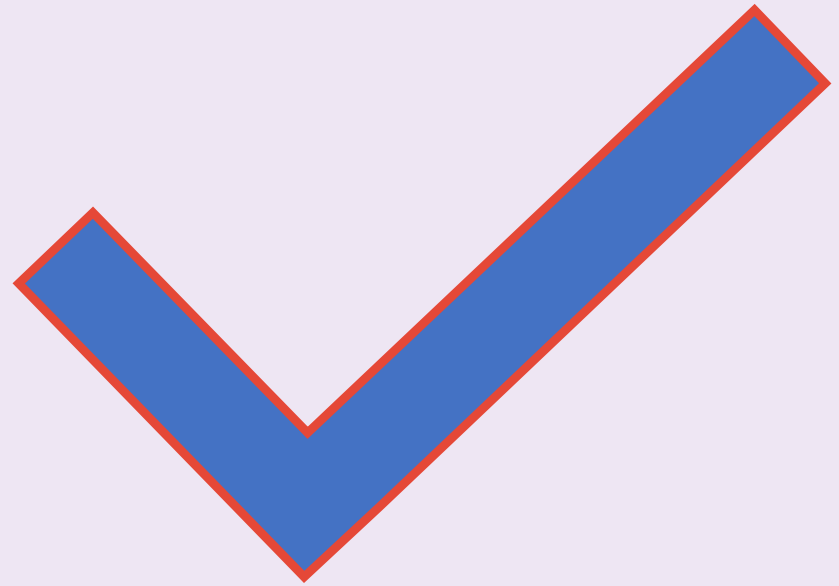
Mnenje otroka

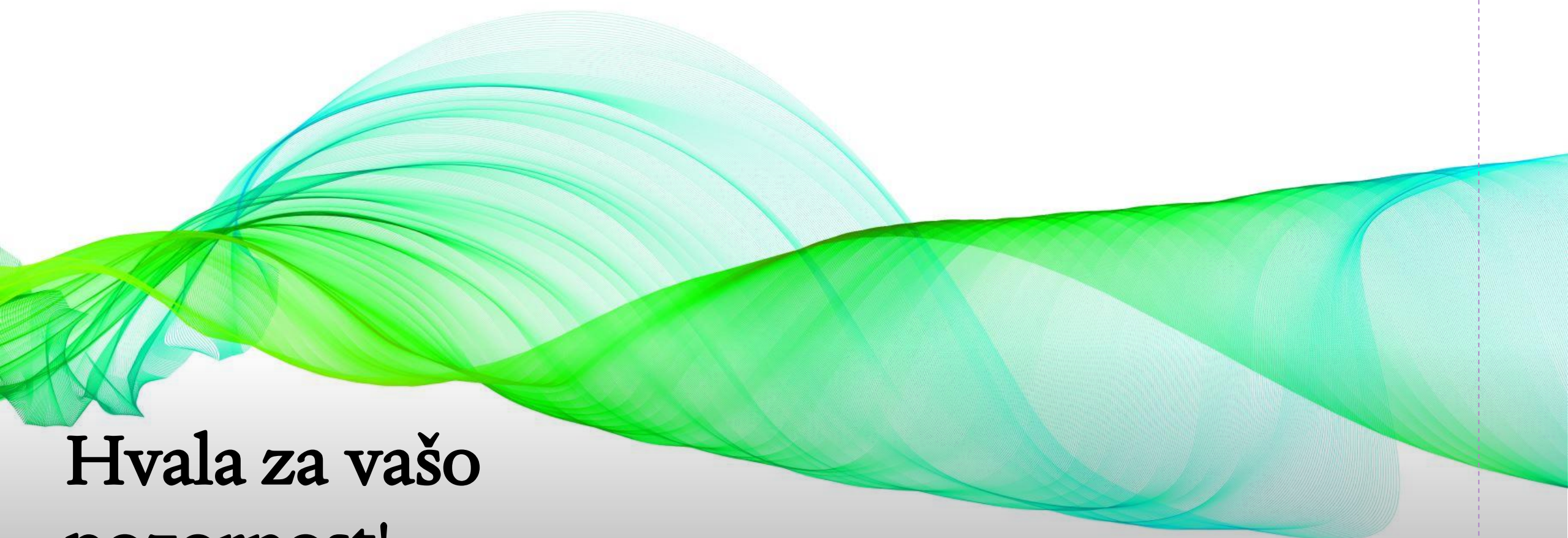
- - preko **Zagovornika glas otroka, pri Varuhu človekovih pravic**, ki otroku pomaga oblikovati mnenje v postopku,
- - **oprava neformalnih razgovorov z otrokom**, ki jih vodimo sodniki,
- - nenazadnje **oprava intervjujev sodnih izvedencev**, ki pri svoji izdelavi izvedenskega mnenja pridobijo mnenje otroka,
- - **aktivna vloga centrov za socialno delo**, ki so na podlagi 96. člena Zakona o nepravdnem postopku tisti, ki so dolžni otroka, ki je sposoben razumeti pomen postopka in posledice odločitve, na primeren način obvesti o uvedbi postopka in o njegovi pravici, da izrazi svoje mnenje.

Pri tem je pomembno vodilo, da otroku mnenja ni potrebno izraziti ter, da je to njegova pravica v postopku, kar je potrebno otroku v postopku na primeren način pojasniti.

**Mnenje kot pravica
in ne dolžnost!**

**Hvala za vašu
pozornost!**